

Veckans växt v. 1 2008

Luktviol, *Viola odorata*

Luktviolen är inte en traditionell julblomma på samma sätt som hyacinter, amaryllis eller julrosor, men den har använts i buketter vintertid.

År 1896 skrev handelsträdgårdsmästare Knut Bovin om luktviolen i Svenska trädgårdsföreningens tidskrift: " *Hit till Sverige importerades vintertiden mängder afplockade violblommor och anses som en den finaste blomman för buketter. Vi kunna också odla dem hos oss. De blommar vårtiden, men under en mild och snöfattig vinter kan man ibland plocka dem på kalljord när som helst såsom vid jul- och nyårstid. Men man måste då genomsöka hvarje planta, ty blommorna äro blyga alla tider på året, men kanske mest vintertid. De gömma sig nere vid jorden dolda af bladen .*"

Luktviolen kunde också plockas in från trädgården för att smycka verandan eller fönsterkarmen vintertid. Överträdgårdsmästare Axel Holzhausen beskriver i sin bok *Vårblommor* från 1924 hur man gick tillväga för att få blommande luktviol vintertid: " *Delningen verkställes om våren, så snart väderleken tillåter. Plantorna utsätts i rader på en för dem tillredd säng med god och kraftig jord, vattnas under sommaren 1-2 gånger i veckan med gödselvatten och besprutas ofta. ././ I sista hälften av augusti böra alla till drivning bestämda plantor insättas i passande krukor, varefter de ställas på en god plats i det fria, besprutas vid torr väderlek dagligen och vattnas 1-2 gånger i veckan med gödselvatten. Då den ringaste köld mer eller mindre skadar dem, böra de, innan frost inträffar, ställas inomhus. De drivas vid +6-8 eller på sin höjd 10° C. Frisk luft, mycket ljus och lagom temperatur äro huvudvillkoren för drivningen. "*

Luktviolen var mycket populär under 1800-talet och början av 1900-talet och många nya, förädlade sorter introducerades i handeln. Blommorna kunde vara enkla, halvfyllda eller dubbla, vita, rosa, nästan röda eller olika nyanser av lila. Oftast var blommorna betydligt större än hos den vildväxande luktviolen. I svenska plantskolor såldes sorter med namn som 'Princess de Galles', 'Kaiser Friedrich', 'La France' och 'Amiral Avellan'. Luktviolens popularitet avtog under 1910- och 1920-talet i Sverige och allt färre nya sorter kom i handeln. Luktviolen trängdes undan allt mer av de nya sorter av bukettviol

som introducerades. Flera av de gamla luktviolsorterna är försvunna idag och går inte längre att få tag på. Kanske finns någon av dem i din trädgård? Tipsa gärna perennuppropet i så fall!